

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Volitev izvršilnega odbora JRKD za Slovenijo

Pomemben govor ministra Pucelja — Novi odbor — Izjava zastopnika Nemcev — Izvolitev strankinega vodstva za Dravsko banovino

V nedeljo se je vršila v Celju v dvorani Celjskega doma prva seja banovinskega odbora JRKD za Dravsko banovino. Seje so se udeležili vsi člani odbora, med njimi vsi slovenski senatorji in narodni poslanci. Navzoč je bil tudi minister za socialno politiko g. Ivan Pucelj, dočim se je minister za trgovino dr. Albert Kramer opravičil.

Zborovanje je otvoril minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj.

Govor ministra Pucelja

Nato je podal minister Pucelj kratko pregledno poročilo o političnem položaju. Izvajal je med drugim:

Zbrani na prvi seji banovinskega odbora JRKD za Dravsko banovino smo danes podobni generalnemu štabu velike armade. Zbrali smo se tu oni možje, ki smatramo, da je potrebno in koristno, da se organizira v Dravski banovini močna in zdrava politična formacija, ki bo služila narodu in državi. Pri nas je pojem naroda in države tako rekoč istoveten. Kar delamo za državo, delamo za narod, kar storimo za narod, storimo za državo.

Mi, ki se zbiramo v okrilju JRKD hočemo enotno, močno in zdravo državo, s kar najbolj široko decentralizacijo. Naši nasprotniki, ki se zbirajo drugod, so si edini le v tem, da negirajo vse, kar hočemo mi, drugače med njimi ni enotnosti. Srbijanski opozicijonalcí nočejo federacije. Če vam kdo pripoveduje, da so se z ostalo opozicijo sporazumeli za federativno ureditev države, potem jim tega ne smete verjeti, ker to ni res. Nimate srbijanskega politika, ki bi smel računati na uspeh pri svojih ljudeh, ako bi zagovarjal federacijo, ker se vsak srbijanski človek predobro zaveda, da bi bila taka ureditev države njen grob. Pa ne le v Srbiji, tudi narod v Vojvodini, Bosni in južnih krajih je tega mišljenja. Za federacijo je le opozicija na Hrvatskem, slišim pa, da se tudi v krogih bivše SLS — ali je to res ali ne, še ne vem — zavzemajo za federativno ureditev države.

To je torej, kar hoče takozvana opozicija. Kaj bi bilo z nami, z Dravsko banovino, s Slovenci v primeru, da bi prišlo do take ureditve države, pač ni treba razkladati. Treba je samo pogledati naš zunanji položaj, če bi imeli svojo državo Slovenci, drug Hrvati in drugo Srbi, in pomisliti tudi na nedogledne gospodarske posledice. V vsakem pogledu bi nam pretela nacionalna smrt. Že samo iz teh razlogov bi se morali Slovenci ne glede

na to, kako politično mislimo, z vsemi močmi upreti vsemu, kar bi utegnilo razrahljati našo državno skupnost.

Svojo politično vojsko, ki jo organiziramo, moramo organizirati tako, da bo zmožna boriti se z vsemi nasprotniki. Složni moramo biti in enotni ter odločni do skrajnih mej.

Senator dr. Janko Rajar

V borbi moramo zmagati, če hočemo živeti kot Jugosloveni in kot Slovenci. Zmagati pa moramo tudi za to, če hočemo živeti kot svobodni ljudje. Ne samo da bi federativna ureditev države vodila vse skupaj v propast, marveč bi v Sloveniji zavladal nepopisen teror. Poleg nacionalnih interesov mora biti zato pri nas gonilna sila tudi čut samohrane. Vsakdo pa, ki hoče biti močan, mora biti samozavesten in zdrav v notranjosti. Biti mora najbolje organiziran, navdušen, složen in ne sme se izgubljati v malenkostih.

Danes si bo banovinski odbor, ki tvori v Dravski banovini vrhovni forum nove stranke, izvolil svoj ožji odbor, svoje predsedstvo. Nikoli pa ne mislite: sedaj smo izvolili vodstvo in mi, ki smo ostali zunaj, se lepo vsedimo in čakajmo. Tako ne sme biti. Vi morate biti oni, ki so večno nezadovoljni. Noben uspeh ne sme biti zadosten, nego vedno morate zahtevati več in priganjati k novemu delu. Če boste delali tako, potem boste tudi vsi oni, ki ne boste v ožjem odboru, ču-

tili, da ste tudi vi del tega našega skupnega orodja v rokah naroda. Ves narod do zadnjega volilca morate vzgajati v tem duhu. Mi moramo biti samo klešče, kladivo, nakovalo, s katerim si narod kuje svojo usodo.

Kar se tiče splošnega političnega položaja, je enak, kakor sva vam ga orisala s tov. dr. Kramerjem že na zadnjem zborovanju v Ljubljani. Ako se je situacija kaj spremenila, se je spremenila samo v tem pravcu, da tista opozicija, ki je morda računala, da bo dobila situacijo v svoje roke, je računala zelo napačno in se hudo uštelala. Tudi če se je situacija v parlamentu in senatu kaj spremenila, se je spremenila samo v tem pravcu, v katerem mi želimo, da se akcija poveča, da se razširi delo in da bomo aktivnejši in odločnejši.

Z živahnim odobravanjem so zborovalci sprejeli govor in priredili g. ministru ob zaključku dolgotrajne ovacije.

Izvršni odbor stranke

Na predlog poslanca Petovarja se je izvršila izvolitev predsedstva z vzklikom, tako, da je banovinski odbor tudi na ta način manifestiral svojo popolno enodušnost. Strankino vodstvo za Dravsko banovino je po tej izvolitvi sestavljeno tako-le:

Predsednik:

dr. Rajar Janko, senator, Krško.

Podpredsedniki:

Petovar Lovro, nar. posl. Ivanjkovci;
Pipan Ivan, posestnik, Vižmarje;
dr. Rape Stane, nar. posl., Ljubljana;
dr. Ravnihar VI., senator, Ljubljana

Člani predsedstva:

Arko Ivan ml., posestnik, Ribnica;
Ažman Ivan, župan, Lesce;
Benko Josip, nar. posl., Mur. Sobota;
Cerer Anton, nar. posl., Kamnik;
dr. Gorišek Milan, odvet., Sv. Lenart;
inž. Ivanovič Ivo, Trbovlje;
Juvan Rudolf, mag. urad., Ljubljana;
dr. Kalan Ernest, odvetnik, Celje;
dr. Lipold Franjo, župan, Maribor;
Matko Jos., pos., Gotna vas pri Nov. mestu;
Mrovlje Milan, nar. posl., Ljubljana;
Rajšp Josip, posestnik, Polskava;
Ravtar Joso, veterinar, Kamnik;
dr. Rožič Val., senator, Ljubljana;
Širc Franjo, industrijec, Kranj.

Denar

Denar je zakonito menjalno sredstvo. Njegovo zbirališče in razhodišče so denarni zavodi. Ti so posredovalci med bogatimi in revnimi, so regulatorji denarnega prometa, so podporniki domačega gospodarstva, obrti, trgovine in industrije.

Zato ne odteguj denarja denarnim zavodom! Ne dvigaj ga po nepotrebem! Ne kupuj stvari, ki jih nujno ne rabiš! Ne zapravljaj denarja iz strahu, da bi izgubil veljavo! Ne drži denarja doma in ne skrivaj ga! Z vsem tem škoduješ sebi in drugim. Zgubo imaš na obrestih in podpiraš gospodarsko krizo, ki tepe tudi tebe.

Dinar veljave ne bo izgubil. Inflacije ne bo! Bodi torej pameten! Ne daj se begati! Varčuj in nalagaj denar v denarne zavode!

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani izplačuje nove vloge naložene od 15. maja letos naprej, brez zadržka in v vsakem znesku ter jih obrestuje po običajni obrestni meri.

Referenti odsekov:

dr. Cepuder Jos. (propagandni odsek);
dr. Fuks Riko (mladinski);
Krejči Anton (finančni);
Mohorič Ivan (trgovinsko-obrtni);
dr. Novak Janže (kmetijski);
dr. Puc Dinko (komunalni);
Ribnikar Adolf (tiskovni);
Tavčar Ivan (delavsko-socialni);
Trček Fran (gospodarsko-zadružni);
dr. Zalokar Alojzij (kulturni).

Tajnik:

dr. Zajec Marjan, odv. kand., Ljubljana.

Blagajnik:

Marn Fran, uradnik, Ljubljana.

Izjava Nemcev.

K besedi se je oglasil nato predstavnik nemške narodne manjšine v Dravski banovini, kočevski odvetnik dr. Hans Arko, ki je med drugim izjavil:

»Slišal sem, da se širijo vesti, kakor da Nemci v Dravski banovini niso lojalni in da niso za novo stranko JRKD. Kot predstavnik nemške narodne manjšine v Dravski banovini lahko odkritosrčno in iskreno izjavim, da smo mi z vso dušo in z vsem srcem za to stranko, prav tako kakor naši sodržavljeni Slovenci. Mi Nemci iz Dravske banovine smo prav tako vdani tej državi, kakor tudi vsi Slovenci kot večinski narod ter jo prav tako iskreno ljubimo kakor vi in ne zahtevamo nič drugega, nego da živimo v tej državi prav tako kakor vi. Lahko ste prepričani, da bomo mi prav tako z navdušenjem branili državo pred vsakim notranjim in zunanjim sovražnikom. Prosim vas, da te moje izjave ne smatrate za fraze, marveč tako, kakršna je v resnici, iskreno podana iz srca v srce. Globoko sem prepričan, da v taki bratski slogi ne bomo živeli drug poleg drugega, marveč tesno povezani skupno življenje.«

Ob koncu se je predsednik dr. Rajar vsem govornikom iskreno zahvalil.

Kmetska organizacija

Vsa narava je en sam organizem — Različne vrste organizacij — Za kmete je najbolj potrebna stanovska organizacija

Nihče ne živi v tako neposrednem stiku z naravo kakor kmet in nihče nima toliko lepe priložnosti opazovati vsak dan, kako je v naravi vse organizirano in navezano drugo na drugo. A namesto da bi naravo tudi v tem oziru posnemali, je baš kmetijski stan tisti, ki je najmanj in najslabše organiziran, in to ne samo pri nas, ampak z malo izjemami skoro po vseh deželah.

Kako zelo je potrebno skupno delo povsod, vidimo že na vasi, kjer noben sosed ne more živeti brez sosedove pomoči in brez njegovega sodelovanja. Še bolj jasno se vidi potreba in moč organizacije v občini, v deželi in v državi. »Občina«, »dežela« in »država« so samo zunanje oblike v večji ali manjši celoti organiziranega občinskega itd. prebivalstva.

Kakor pa je tisti organizem, ki mu pravimo »človeško telo«, zopet sestavljen iz posameznih manjših organov (glava, roka itd.) in ti zopet iz manjših, tako je tudi občinski (deželni, državni) organizem sestavljen iz posameznih poklicev in stanov in ti zopet iz poedincev. In kakor je poedini človek »organiziran« glede na svoje telo že od narave, tako bi morali biti organizirani tudi posamezni stanovi, zlasti pa kmetijski, da bi z združenjo, t. j. z organizirano silo lažje in uspešneje zastopali svoje stanovske koristi med drugimi in napram drugim stanovom, kajti kolikor močnejši in kolikor bolj organiziran je stan, kateremu posameznik pripada, toliko močnejši je tudi posameznik.

Strokovna organizacija.

Potrebe, ki jih ima dandanes kmet, so močno raznovrstne. Najvažnejša potreba za kmeta je pač ta, da zna zemljo kar najbolj uspešno obdelovati, da s kolikor mogoče malo truda in z malimi stroški izvleče iz zemlje kar največ mogoče pridelkov. To njegovo prizadevanje podpirajo strokovne organizacije, ki zbirajo od vse povsod različne skušnje ter seznanjajo z njimi svoje kmete — člane ustmeno (predavanja) ali pa po tisku. Taka strogo strokovna organizacija je pri nas n. pr. »Kmetijska družba«, in vsak količkaj zaveden in napreden kmet naj bi bil njen član.

Stanovska organizacija.

Ni pa potrebna kmetom le strokovna organizacija, ker kmet ni samo obdelovalec zemlje in živinorejec in sadjar itd., ampak prav tako potrebna je kmetu tudi stanovska organizacija, ker kmet ni samo kmet, ampak je tudi državljan in občan in deželan z vsemi pravicami in dolžnostmi državljana (občana). Teh svojih pravic pa kmet nikdar ne more tako uveljaviti kot posameznik, kot jih lahko uveljavi kot član stanovske organiziranega kmetijskega prebivalstva.

Tako stanovska kmetijska organizacija ni ravno treba da bi bila »stranka«. Lahko je tudi, če na to pride, ni pa neobhodno potrebno. Glavno je, da je tukaj organizacija. Kakor je namreč kmet kot posameznik član te ali one »stranke«, ki družijo mnogo stanov skupaj na podlagi tega ali onega širokega političnega gesla, tako si prav lahko predstavljamo, da je tudi stanovska organizacija kot celota lahko del te ali one (politične) stranke, če ji to kaže ali ugaja.

Moč organizacije.

Ni si težko misliti, kako neprimerno večjo moč in vpliv bi imeli kmetje v raznih političnih organizacijah, če ne bi v njih nastopali le kot razkropljeni drobci in posamezniki, ampak kot organizirana celota. Glas take celote bi vse drugače zalegal kakor pa glas posameznika, kajti posameznik se kar izgubi, celota pa že nekaj velja, posebno če je še številčno tako močna kakor bi bila stanovska kmetijska organizacija.

Jasno je, da kmetijska stanovska organizacija ne bi bila proti nikomur naperjena, najmanj proti drugim stanovskim (obrtnim, delavskim itd.) organizacijam, ker bi ona imela samo namen varovati svoje pravice in koristi, ne da bi drugim kratila to, kar je njihovega. Kar pa pripada kmetom, mora biti in ostati kmetско!

Pomen organizacije.

Pomen take velike stanovske kmetijske organizacije bi bil pa ravno dandanes tudi silnega pomena za ves naš politični razvoj.

Mi vemo, kako so bili — in so žalibog še vedno — kmetje med seboj razcepljeni na podlagi raznih političnih gesel, ki nimajo s kmetom in z njegovim položajem v državi (občini) pravzaprav prav nobene zveze! Kaj pa briga kmeta kot kmeta, kakšen jezik govore njegovi stanovski tovariši v sosedni vasi, ali pa kaj verujejo? Briga ga pa, in sicer zelo ga briga, kako se vsem kmetom v državi (občini) gospodarsko godi! Kmeta prav močno briga, kako je zemlja obdavnena, pa naj jo potem že obdeluje katoličan ali mohamedanec, Slovenec ali pa Nемец! To, in samo to so tiste skrbi in brige, ki so res vsem kmetom skupne, ne pa tiste stvari, zaradi katerih so bili kmetje pri nas — pod staroavstrijskimi vplivi — med seboj tako razprti, da so se klali in tolkli med seboj na nož na veliko veselje vseh tistih politikov, ki so plezali po kmetijskih hrbtih in s kmetijskimi glasovi silno visoko po državni lestvici, za kmete pa niso nikdar nič drugega storili, kakor da so za ta ali oni kraj izposlovali kakšno »podporo«, ki je pa niso dali nikdar iz svojega, ampak vedno le iz davčnega (večinoma) kmetijskega denarja.

Danes živimo v dobi, ko se vsa naša državna politika presnavlja in prenavlja. Mi živimo v dobi, ko stara politična gesla padajo, ker morajo pasti, ker ne spadajo več v našo dobo — kar je bilo morebiti dobro v Avstriji, ni več dobro za Jugoslavijo! — na mesto starih političnih »idej« pa stopajo nove ideje in nova naziranja in novi pogledi.

S tem novim položajem morajo računati tudi slovenski kmetje, dokler je čas, da ne bo prepozno. Slovenski kmetje se morajo začeti zavedati, da si morajo oni sami iz sebe in s svojo lastno močjo ustvariti krepko stanovsko kmetijsko organizacijo, ki se ne bo brigala ne za versko in za nobeno drugo »prepričanje« — ki bo vsako prepričanje spoštovala! — ampak bo iskala pri kmetih le to, kar vse kmete družijo v močno stanovsko celoto!

Če bodo slovenski kmetje (t. j. kmetje v Dravski banovini) enkrat organizirani na skupni podlagi krepke stanovske zavesti, potem se jim ni treba bati nikogar in ni se jim treba bati nobenih izprememb, ker bodo v vseh viharjih in v vseh lepih dneh vedno lahko rekli: Tukaj smo mi kot celota in mi se ne damo brez naše volje in brez našega sodelovanja!

Zdrav rod je pogoj napredka in blagostanja. Naš kmetovalec stremi za enim in za drugim, toda v današnji krizi pozabi le prečesto na največji zaklad: svoje zdravje. — Kdor si hoče povrniti ali utrditi zdravje in preživeti hkrati nekaj dni mirnega, udobnega in poceni oddiha, naj posesti zdravilišče Rogaška Slatina!

Pišite ravnateljstvu zdravilišča predhodno po prospekt!

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se v uporablja zelo milo odvajajoča »Franz Josefova« voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah in specerijskih trgovinah.

Kmetijska družba na delu

Volitev izvršilnega odbora. — Ustanovitev odseka za organizacijo prodajnega oddelka, živinorejskega in pravnega odseka. — Skrb za prodajo kmetijskih pridelkov.

V soboto preteklega tedna se je vršila prva seja Glavnega odbora »Kmetijske družbe«. Seje so se polnoštevilno udeležili odborniki, izvoljeni na običnem zboru 8. t. m.; seji je kot odbornik prisostvoval tudi minister Ivan Pucelj. Dnevni red je bil zaobsežen predvsem v volitvah izvršilnega odbora K. D., ustanovitvi važnih gospodarskih odsekov ter določitvi delovnega programa.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji izvršilni odbor: predsednik Oto Detela, Predvor pri Kranju; I. podpredsednik Fran Trček, ravnatelj »Zveze slovenskih zadrug«, Ljubljana; II. podpredsednik Lovro Petovar, pos. in nar. poslanec, Ivanjkovič; III. podpredsednik Ivo Sancin, nač. v pok., Ljubljana. Odborniki: Franc Hočevar, pos., Struge; Ivan Ažman, pos., Hraše; Ivan Pipan, pos., Vižmarje; Ivan Piber, župnik, Šenčur; Josip Lenarčič, pos., Vrhnika.

Da bo delo K. D. v bodoče čim intenzivnejše ter bo zaobjelo vse panoge kmetijstva, so se osnovali: Pravni odsek, Odsek za organizacijo prodajnega oddelka ter Živinorejski odsek. Izvoljeni so bili v Pravni odsek: dr. Fr. Spiller-Muys, Ivo Sancin in Fran Trček; v Odsek za organizacijo prodajnega oddelka: Josip Lenarčič, Martin Bajuk, pos. Božjakovo; Joško Prijatelj, pos., Tržišče; Franc Gorečan, pos., Višnja vas; Štefan Kūhar, pos., Puconci; Ivo Sancin; Fran Trček; Ivan Pipan; Milan Mravlje, nar. poslanec Ljubljana; Franc Hočevar; v Živinorejski odsek pa: Ravtar Jozo, veterinar, Kamnik; Franc Gorečan; Franc Hočevar; Josip Lenarčič; Lovro Petovar; inž. Mikuš, Murska Sobota in Ivan Ažman, Hraše.

Po volitvah je sledil razgovor o važnih gospodarskih vprašanjih in o smernicah bodočega delovanja, nakar je bila seja zaključena.

Po seji Glavnega odbora se je že takoj vršil prvi sestanek Odseka za organizacijo prodajnega oddelka. Člani imenovanega odseka so si, dobro se zavedajoč, da si bo mogel naš kmetovalec le organiziran priboriti pot na tržišče, nadeli nalogo, da v okvirju odseka proučujejo možnost prodaje kmetijskih pridelkov na domačem in svetov-

nem trgu, ravnotako pa, (tudi) da je nujno potrebno vsako tako prodajo organizirati, opozarjati kmetovalca na zahteve trga ter ga na podlagi teh zahtev navajati v enotno in sistematično gospodarstvo. Seveda pa je v prvi vrsti naloga odseka, da vprav danes v času gospodarske stiske skuša pomoči našim kmetovalcem s tem, da jim poišče za njih proizvode konzumenta ter tako vsaj delno spet spravi v tir kmetijsko gospodarsko življenje.

Člani odseka predvidevajo za letošnje leto izvedbo prodaje sadja, krompirja in fižola. Poleg te organizacije pa bo odsek posvečal že koj v po-

Oton Detela, predsednik »Kmetijske družbe«

četku največjo pažnjo vnovčevanju živine. V to svrhu je že na seji Glavnega odbora povdarjal minister Pucelj, da mora odsek temu vprašanju posvetiti vso pozornost, zlasti kar se tiče izvoza živine ter v ta namen proučevati razne kontingente v izvozu živine, predvsem kontingent z Avstrijo.

„Kmetijska družba“ in učiteljstvo

Stanovsko glasilo učiteljstva »Učiteljski tovariš« naglašja v svoji zadnji številki veliko pomembnost zadnjega občnega zbora K. D. 8. t. m., kjer so bila s 4/5-sko večino in soglasno spremenjena pravila. Po tej izpremembi bo lahko reden član K. D. tudi vsak učitelj, ki se bavi s katerokoli kmetijsko panogo. S tem je bilo tudi dano učiteljstvu zaslužno priznanje, za katerega pravi učiteljsko glasilo: »Naša zahvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je prišlo do tega zaslužnega zadoščenja in da je prišla pravica in da je zmogala trezna razsodnost. Resnici na ljubo moramo povedati, da se nismo nadejali, da se bo

to razmeroma tako hitro zgodilo.« Obenem pa sledi zagotovilo, da se bo učiteljstvo v bodoče še v večji meri udeleževalo v delu za narod, posebno pa v delu pri podružnicah »Kmetijske družbe«.

Veseli smo tega zagotovila ter prepričani, da bo učiteljstvo po svojih močeh povsod delovalo v okvirju socialno-gospodarskega gibanja kmetijskega ljudstva tako, da se bo v polni meri obistinilo geslo »Iz naroda za narode«. Kmetijsko ljudstvo dobro ve in spoznava, kdo dela zanj in z njim — in samo to je edino odločilno, ko deli svoje priznanje.

Agrarni interesi gornjegrajskega sreza za svoje pravice

V nedeljo 19. t. m. se je vršilo pod okriljem »Pašnih in gozdnih zadrug« gornjegrajskega sreza v Ljubnem ob Savinji veliko zborovanje agrarnih interesentov. Na Glavnem trgu lepega Ljubna se je zbralo nad tisoč agrarnih interesentov iz vsega gornjegrajskega sreza, ki so, izmučeni in izžrpani v težki borbi za življenjski obstanek, prišli odločno zahtevati svoje pravice, ki jim po zakonu pripadajo. S pozdravi je otvoril zborovanje Franc Purnat. Zatem je navzočim v poljudnih besedah dr. Zbizaj iz Gornjega grada orisal nastanek fevdalnih veleposestev ter zgodovinski

razvoj agrarne reforme. Dr. Janže Novak je kot zastopnik »Zveze slovenskih agrarnih interesentov« uvodoma sporočil zborovalcem iskrene pozdrave ministra Ivana Pucelja in nar. poslanca Milana Mravljeja ter njuno zagotovilo, da bosta povsod in zmiraj skrbela, da se upravičene zahteve ljudstva v gornjegrajskem srezu dosežejo. Povdarjal je velik socialno-gospodarski pomen izvedbe agrarne reforme v korist malemu kmetu. V glavnem je orisal sedanje stanje agrarne reforme ter odločno pribil, da se zakon o agrarni reformi ne sme za nobeno ceno izigrati v škodo

„Belo ko češnjev cvet je -perilo!“ -kakor hitro je oprano z Gazelo!

TERPENTINOVNO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

naroda. Sledilo je poročilo nar. poslanca za gornjegrajski srez Rasta Pustoslemška, ki je podčrtaval življenjski pomen agrarne reforme za gornjegrajski srez, nakar so zborovalci soglasno sprejeli naslednjo resolucijo:

1. Prebivalstvo gornjegrajskega sreza, zlasti člani »Pašnih in gozdnih zadrug«, zbrani dne 19. junija 1932 na zborovanju v Ljubnem ob Savinji, ugotavljajo z vso odločnostjo in z vsem povdankom, da je izvedba agrarne reforme na gornjegrajskem posestvu ljubljanskega škofa življenjske važnosti za prebivalstvo gornjegrajskega sreza, zlasti pa, da je rešitev ljudstva iz sedanje krize odvisna od takojšnje razlastitve planinskih pašnikov in dodelitve istih zadrugam, da se s tem omogoči razvoj živinoreje, ki je ostala še edini, četudi skromen vir dohodkov tukajšnjega prebivalstva.

2. Zbor enodušno zahteva, da se nemudoma izvede odlok okrožnega urada v Mariboru z dne 25. I. 1925, št. 224, s katerim je oddvojeno od gornjegrajskega veleposestva za gornjegrajske interese 4925 ha planin. Ves ta svet je v agrarnem zakupu naroda že skozi 10 let in ga narod uživa. Zahtevamo, da se na podlagi tega užitnega stanja z odmeritvijo na licu mesta oddvojijo od ostalega veleposestva vsi planinski pašniki, ki jih narod uživa sedaj ali jih je užival kadarkoli v teku zadnjih 50 let in se dodeli agrarnim interesentom po § 24. zakona o likvidaciji agr. reforme. Isto zahtevamo tudi, če bi se že hotelo smatrati gornjegrajsko veleposestvo za cerkveno, po § 10. t. 7 cit. zakona, ker so te planine z odlokom iz leta 1922 in cit. odlokom iz leta 1925, s plačevanjem agrarne zakupnine in dejanskim prevzemom v posest po agr. interesentih te planine »privzete v agrarne namenec«.

3. Narod iz gornjegrajskega sreza se ne od-pove agrarni reformi glede gozdov in bo vztrajal na zahtevi, da se tudi gozdovi vrnejo narodu. Takoj pa se mora izpolniti zakon o nakazovanju kuriva in stavbnega lossa revnemu ljudstvu tako, da bo vsako izigravanje naroda nemogoče.

4. Obsojamo kot narodnega škodljivca vsakogar, ki bi izigraval agrarno reformo na škodo agrarnih interesentov iz gornjegrajskega sreza. Pozivamo vlado in vse upravne organe da izvedejo agrarno reformo tudi na gornjegrajskem škofovem veleposestvu v duhu zakona, t. j. v korist siromašnega ljudstva. Sklicujemo se na ponovne obljube vseh činiteljev te države, zlasti na sedanjo vlado in narodno skupščino, kateri smo dali s svojim glasovanjem 8. novembra 1931. polno zaupanje, računajoč, da bo tudi ona izpolnila svoje obljube glede agrarne reforme.

Pred likvidacijo svetovne vojne

Konec plačevanja vojne odškodnine? — »Pred svetovno katastrofo« — Omejitev oboroževanja

Pretekli teden se je pričela v švicarskem mestu Lausanne (reci: Losán) konferenca, ki naj bi odločila vprašanje, ali naj Nemčija še nadalje plačuje vojno odškodnino ali ne.

Pred to konferenco pa sta se bila sestala v Parizu predsednika angleške in francoske vlade Mac Donald in Herriot (reci: Erió) in ta dva moža sta sklenila že pred konferenco sporazum, ki opravičuje upanje, da konferenca ne bo ostala brezuspešna. To upanje potrjujejo tudi uradna poročila o prvih rezultatih konference, kjer beremo, da so vlade najmočnejših držav odločne spraviti to vprašanje enkrat za vselej s sveta.

Če se bo to upanje res uresničilo, potem bomo lahko govorili o končni likvidaciji svetovne vojne.

Kakor vemo, se je svetovna vojna začela »uradno« l. 1914. To se pravi, da so takrat začeli govoriti topovi. Pripravljala pa se je vojna že leta in leta prej. Prav tako se vojna ni končala l. 1918 s sklepom mirovnih pogodb, ampak se je nadaljevala do danes in še vedno traja, samo da se ne nadaljuje na krvavih bojiščih, ampak v gospodarstvu.

Nadaljevanje svetovne vojne na gospodarskem polju pa je pripeljalo ves svet v silno stisko. Trgovina ne gre, industrija počiva, kmetijski pridelki nimajo cene. Brez dela je danes na svetu nad 25 milijonov ljudi in ta brezposelna armada pomeni za današnjo družbo strašno nevarnost. Lakota je hud gospod, ki ne pozna nobenih zakonov, če zdíva. To je videl tudi predsednik angleške vlade, ki je ob otvoritvi konference rekel:

»Če ne bomo rešili vprašanja vojne odškodnine in razorožitve, potem stojimo pred svetovno katastrofo.«

In za današnji družabni red je res ni druge rešitve kakor da vzpostavi zopet zupanje med narodi in današnje slabo gospo-

darsko stanje odpravi, ali pa mora računati s splošnim polomom, ko si bodo ljudje delali svoj red sami.

Trenotno še ni določeno, ali bodo plačevanje vojne odškodnine splošno ukinili ali pa dajatve le znižali ali odgodili. Za enkrat je rečeno le, da so dajatve odgodene, dokler bo trajala konferenca. Iz odločnih izjav nemških državnikov pa, ki trde, da Nemčija ne more nič več plačevati in da tudi ne bo plačevala, se da sklepati, da je plačevanje vojne odškodnine vsaj praktično konec za vselej, čeprav bo Francozom priznana »pravica« do vojne odškodnine. Kakor vse kaže, bo ostala ta »pravica« za večno le na papirju...

Obnova gospodarskega življenja po vsem svetu pa ni mogoča brez odprave ali vsaj brez omejitve oboroževanja. Neprestano oboroževanje požira leto za letom silne milijarde, ki so za gospodarstvo mrtve. Topovi in puške ne nesejo nič; to je mrtev kapital. Če bi se pa ponesrečilo vzpostaviti med narodi in državami zopet zupanje in oboroževanje omejiti, če se že ne da odpraviti, bi te milijarde na mah oživele. S tem denarjem bi se lahko začelo povsod plodonosno delo, brezposelnost bi izginila in na ta način bi tudi kmetje prišli na svoj račun, ker bi mnogo lažje in boljše prodajali svoje pridelke, če bi današnji brezposelni ljudje zopet mogli kupovati toliko živeža kakor ga res potrebujejo.

Za našo državo pomeni pa brisanje vojne odškodnine izdatno izgubo. Mi smo namreč prejeli na račun vojne odškodnine skoro 1 milijardo dinarjev na leto. Primanjkljaj te milijarde se prav občutno pozna v našem državnem proračunu. Ni pa izključeno, da bi se dala ta vsota izenačiti s tem, če bi se vsled ublažitve brezposelnosti po svetu dvignile cene agrarnih produktov, kar bi pomenilo za nas še večji dohodek kakor pa vojne odškodnine.

Dve spominski slavnosti

Obletnice smrti Stambolijskega in Stjep. Radića

Dne 14. junija t. l. je minilo 9 let, odkar so v Bolgariji ubili voditelja bolgarske kmetске stranke in velikega prijatelja Jugoslavije, Aleksandra Stambolijskega in njegovega brata.

Na mestu, kjer so oba ubili, so zasadili hrusko, raz katere se je vila ob obletnici njegove smrti žalna zastava.

Na njegovem grobu se je zbrala ob obletnici velika množica ljudi.

Z Aleksandrom Stambolijskim je padlo takrat še 8 ministrov in okoli 70.000 njegovih pristavev za idejo balkanske federacije in za združitev vsega jugoslovanstva od Jadranskega do Črnega morja.

Spominska slavnost je trajala ves dan. Vsi govorniki so naglašali, da ideja Stambolijskega ni umrla.

Dne 20. junija pa so se brale v Zagrebu in povsod na Hrvaškem maše zadušnice za pokojnega Stjepana Radića, Pavla Radića in Gjura Basarička. Zadušnicam je prisostvovalo povsod veliko število ljudstva, grobove vseh treh kmetških voditeljev pa so bogato okrasili s cvetjem in z venci.

Posvetitev pravoslavne cerkve v Celju.

V nedeljo 19. t. m. so v Celju posvetili prvo pravoslavno cerkev v Sloveniji. K svečanosti je prispelo izredno mnogo ljudstva, zlasti je prišlo mnogo pravoslavnikov vernikov iz južnih krajev naše države.

Pri posvetitvenem obredu je bil navzoč tudi ban g. dr. Drago Marušič in drugi predstavniki oblasti in vojaštva.

Posvetil pa je novo cerkev najvišji poglavar pravoslavnikov v naši državi Nj. Sv. patrijarh Varnava.

Naslednji dan pa se je v Ljubljani blagoslovil temeljni kamen pravoslavne cerkve v Ljubljani. Svečanosti, ki jo je izvršil patrijarh Varnava, je tudi prisostvovalo mnogo občinstva. Pri obredu je bil tudi ban dr. Marušič; ljubljanski škof pa je, zahvaljujoč se za vabilo, sporočil željo »da bi v njegovi škofiji obe cerkvi, katoliška in pravoslavna, ohranili med seboj tudi v prihodnje mir in bili vedno složni v delu za moralno povzdigo naroda.«

Gibanje kmetске mladine v Savinjski dolini

Uspeli tekmi koscev v Škofji vasi pri Celju in St. Lovrencu v Sav. dolini.

»Društvi kmetških fantov in deklet« iz Frankolovega in Zg. Hudinje pri Celju sta priredili preteklo nedeljo uspel kmetški mladinski praznik v Škofji vasi pri Celju. Od blizu in daleč se je k prazniku zbrala številna kmetška mladina in ostalo prebivalstvo. Na prostoru g. Medveda se je formirala slikovita povorka koscev in grabljic ter ostalih, ki je z godbo na čelu krenila na tekmovališče. Razpoloženje je bilo kar najlepše. Prišedši na tekmovalni prostor, kjer je čakala številna množica gledalcev, so se k posameznim odmerjenim prostorom razporedili tekmovalci in grabljice. Med gledalci sta bila navzoča tudi nar. poslanca Milan Mravlje in Albin Koman ter dr. Janže Novak, predstavnik »Kmetске Prosvete« iz Ljubljane.

Po končanih ureditvah je pričela tekma.

Množica je z zanimanjem sledila in ugibala, kdo bo zmagal. Po tekmi se je ponovno uredila povorka ter krenila na prireditveni prostor h gostilni »Medved«. Zbrano kmetško mladino in ljudstvo je s pozdravom nagovoril domači župan g. Kožuh. Nato pa je Zvezin predsednik tov. Kronovšek Ivan uvodoma sporočil mladini iskrene pozdrave nar. poslancev Komana in Mravlje, dr. Janže Novaka in Franca Gerželja, zatem pa zbranim pojasnil velik pomen tekem in kmetških praznikov, zlasti pa vzpodbujal mladino, da tudi v Škofji vasi osnuje svoje društvo.

Izid tekme prinesemo v prihodnji številki.

Istega dne se je vršila uspela tekma tudi v St. Lovrencu v Sav. dol., ki jo je priredilo tamno »Društvo kmetških fantov in deklet«.

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Frane-Ježetova« grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

Cevlje dobite povsod, na obroke pa samo pri »Tempo«, Ljubljana, Gledališka ulica 4 (nasproti opere).

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci!
Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zaslužka, »Kmetški list«!

Dopisi

Konjice. Na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. t. m. razvije naše društvo svoj prapor, kateremu kumuje g. ban dr. Drago Marušič. Ob tej priliki bo tudi telovadni nastop konjiškega Sokola s sodelovanjem vseh edinic dravinjskega sokolskega okrožja in vojaštva iz Slov. Bistrice. Na meji sreza, v Stranica, sprejme g. bana tamno »Društvo kmetških fantov in deklet«. V Konjicah bo pa sprejem g. bana ob 10. pred Narodnim domom. Nato se bo razvila povorka na trg, kjer bo sredi trga postavljen okinčan odel in kjer bo razvitje prapora. Priprave so v polnem teku in Konjice kakor tudi ves srez se pripravljajo, da ta dan dostojno sprejme g. bana in došle goste. Pokazati hočemo ta dan našim nasprotnikom, ki jih v našem srezu ne manjka. Koliko nas je in kaj premoremo in jih obenem opozoriti, da je njihovo rovarenje proti nam brezuspešno in brezplodno.

Mala Nedelja. Sokolska četa priredi na Petrovo dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne v Društvenem domu »Vidovdansko proslavo«. Sokolska deca uprizori krasen otroški prizorček »V boj za mamico«, člani pa narodno igro »Krst Jugovičev«. Med odmori svira Sokolska godba. Da si bo lahko vsak ogledal, je vstopnina zelo znižana, zato pridite od blizu in daleč.

Naša država izpolnjuje svoje obveznosti.

Uprava državnih monopolov je poslala preko Narodne banke finančnemu agentu naše države v Londonu banki Lloyds dne 15. t. m. redno anuiteto za 5 odstotno črnogorsko posojilo iz leta 1909 v skupni višini 15.250 funtov šterlingov ali 3.161.172,50 Din. Finančno ministrstvo je poslalo preko Narodne banke finančnemu agentu naše države v Parizu narodni banki za trgovino in industrijo dne 15. t. m. anuiteto za 4 in pol odstotno posojilo uprave fondov iz leta 1910 v višini 1.516.405 frankov ali 3.366.115,81 Din.

Fram. Dne 14. t. m. je v Loki pri Framu po dolgi mučni bolezni umrla našemu vrlemu poborniku kmečkoga pokreta, posestniku Vinku Potočniku njegova blaga žena Ana. Bila je še prava slovenska kmečka mamica, kakršne žalibog vedno bolj izumirajo. Svojemu možu skrbna, zvesta družica, mu je pomagala povzdigniti in razširiti domače gospodarstvo in spraviti 7 otrok, med temi 3 pastorki, na lepa samostojna gospodarstva. Ni poznala razlike med lastnimi otroci in pastorki, ampak je skrbela za vse enako. Blag ji spomin, možu, otrokom in vsej obitelji pa naše najsrčnejše sožalje!

Konjice. V nedeljo 19. t. m. smo tukaj proslavili vrednost in poezijo kmetskega dela s tekmo koscev. Po mojem skromnem in dobrem krščanskem prepričanju je vsako delo, a predvsem kmetsko delo, deležno božjega blagoslova. Zato ne smatramo veličanja kmetskega dela činom, ki bi bil Bogu nedopadljiv, pa makar se ta proslava vršila na nedeljo, ko se vršijo tudi vse druge tekme, kot n. pr. konjske dirke, tekme kolesarjev itd. Pa tudi na farovških travnikih sem že videl kosce in grabljice ob nedeljah popoldan. Prav istega dne, to je v nedeljo 19. junija 1932. leta se je vršila tekma koscev tudi v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem, koja proslava se je pričela glasom sporeda, objavljenega v »Koroškem Slovencu« z dne 8. junija t. l. s cerkveno pobožnostjo in cerkvenim nagovorom o blagoslovu dela. Pri nas v Konjicah pa se ni tako zgodilo, temveč se je kmetski praznik obsodilo. Vprašam Vas, gospod urednik, je li v Šmihelu pri Pliberku drugi Bog nego v Konjicah? To je ono, česar ne razumem?

Mladina

Zahvala. »Zveza kmetskih fantov in deklet« v Ljubljani se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem društvom, kakor tudi posameznikom za požrtvovalno in prijateljsko sodelovanje ob priliki Zvezinega kmetsko-mladinskega praznika 12. t. m.

Za »Zvezoc«: Ivan Kronovšek, predsednik.

Povsod tekme koscev

Sv. Jurij ob juž. žel. »Društvo kmetskih fantov in deklet«, ki se je ustanovilo 5. t. m. kakor smo že v zadnji številki »Kmetijskega lista« poročali, priredi v nedeljo dne 26. t. m. ob 3. pop. prvo veliko tekmo koscev na travniku g. Rataja (Sikoška). Po tekmi koscev se vrši na istem prostoru prosta zabava. Za dobra jedila in pijačo je preskrbljeno. K obilni udeležbi našega kmetskega praznika vabi odbor.

Vače. »Društvo kmetskih fantov in deklet« na Vačah priredi v nedeljo 26. junija ob 3. pop. t. l. tekmo koscev in sicer v Gradcu pri Litiji (5 minut od postaje). Spored: 1. Povorka iz Litije v Gradec. 2. Tekma koscev. 3. Tekma škripcov. 4. Razdelitev nagrad. 5. Govor nar. poslanca Mravljeta. Nato prosta zabava na vrtu gostilne »Klinec«. Vstopnina Din 4 na osebo. K obilni udeležbi vljudno vabi vso javnost odbor.

»Društvo kmetskih fantov in deklet« v Zg. Hudinji pri Celju vprizori na praznik Sv. Petra in Pavla 29. t. m. popoldne igro »Laži-zdravnik«. Vloge v igri so posrečeno porazdeljene in dobro nastudirane ter bo vsak posetnik prišel popolnoma na svoj račun. Zraven tega pa je dolžnost vsakogar, da s svojo prisotnostjo podpre prosvetna in kulturna prizadevanja kmetske mladine iz Zg. Hudinje. Posetite igro v čim večjem številu!

Bela cerkev. Naše »Društvo kmetskih fantov in deklet« priredi v nedeljo 26. t. m. pri gostilni Zorko v Družinski vasi ob pol 3. uri popoldne prvo tekmo koscev s sledečim sporedom: 1. dohod koscev-tekmovalcev in grabljic z godbo na čelu, 2. tekma koscev-fantov, 3. tekma koscev-možakarjev. Po tekmi razdelitev nagrad, potem ljudska veselica, ples in prosta zabava. Igra god-

ba na pihala domačega prostovoljnega gasilnega društva. Naše društvo je eno najmlajših, vendar si je nadelo veliko in težko nalogo, kateri bo kos v svoji požrtvovalnosti in neupogljivi agiliteti. Z veliko udeležbo, ki jo pričakujemo, bomo dobili zadoščanja za naše neumorno delo. Posebne avtobusne zveze ta dan, vozovi bodo na razpolago. Na svidenje in dobrodošli.

Kmetijska Matica v Ljubljani vljudno prosi vse svoje gg. poverjenike, da pospešijo nabiranje članov Kmetijske Maticice in nabiralne pole vrnejo, da bo zamogla uprava končno določiti višino naklade. Obenem naj nakažejo po prejeti poštini položnici tudi nabrano članarino. — Korist vsakega kmetskega gospodarja veleva, da je član Kmetijske Maticice: saj dobi za borih 20 dinarjev 4 lepe knjige, ki mu bodo pri njegovem delu najboljši svetovalec in prijatelj.

Vse one, ki še kaj dolgujejo Kmetijski tiskovni zadrugi (Kmetijski Matici) v Ljubljani, prosimo, naj ta svoj dolg čimprej poravnajo, da prihranijo sebi nepotrebne stroške, upravi pa nepotrebno delo opominjanja

Novice

DRAGA SOL

V konjiškem okraju so odkrili pred nedavnim časom solnat rudnik. Sol je za jed sicer neporabna, pač pa jo imajo radi kostruni in pa perutnina. Cena za kg je baje Din 12. Ker je cena najboljši zmleti soli za kg samo Din 275, dvomimo, da bo rudnik uspeval.

Razrešeni veroučitelji. Z odlokom ministra prosvete so razrešeni veroučiteljske službe: Franc Tovornik, nadžupnik in veroučitelj v Konjicah, Franc Bohavec, kaplan in veroučitelj v Konjicah, in Josip Bezjak, župnik in veroučitelj v Zrečah.

Nov odvetnik v Novem mestu. V imenik advokatske komore v Ljubljani je bil vpisan dr. Josip Trošt s sedežem v Novem mestu.

Ostavka poslanca dr. Šibenika. Bivši minister dr. Stanko Šibenik je podal ostavko na svoj poslanski mandat. O tem bo razpravljala imunitetni odbor Narodne skupščine, ki bo tudi sklepal o verifikaciji mandata njegovega namestnika.

Zapuščina ponesrečenega berača. V Lastniču v šmarskem srezu se je smrtno ponesrečil neki berač. Vsa njegova zapuščina je bil boren kovčeg, ki ga je dal župan odpreti. V največje presenečenje so v njem našli 5700 Din gotovine in dve hranilni knjižici po 20.000 Din.

Huda nesreča na železniškem tiru. Na gozdno-industrijski progi Sipadovih železnic se je v bližini Jajca pripetila huda nesreča. Petnajstletni pastir Mujo Karahodžić je na progi padel živino, ko je naglo po progi privozila težka drezina. Gozdni inženjer ni mogel drezine takoj ustaviti ter je drezina podrla pastirja na tla in mu s kolesi odrezala glavo.

Srebrni drobiž. Srebrni denar pride že ob koncu meseca v promet. Denar kuje angleška kovnica in je prvi transport že na poti v Jugoslavijo. Dobili bomo novce po 5 in 10 dinarjev za skupno vsoto 450 milijonov dinarjev. Ko bo prišel ta kovani drobiž v promet, bodo umaknjeni iz prometa sedanji deset dinarski bankovci.

ZGODOVINSKO ŽEGNANJE NA SV. AHCU PRI TURJAKU.

V nedeljo dne 26. t. m. se vrši kakor vsako leto na zgodovinskem hribu Sv. Ahacija pri Turjaku žegnanje — cerkvena slavnost. Ta slavnost se vrši že skozi stoletja kot spomin zmage nad Turki, ki so dolga leta klali in neusmiljeno puštošili naše slovenske kraje. Običaj je, da se udeležijo te cerkvene slavnosti ta dan izletniki od blizu in daleč, tako pričakujemo in vabimo vse tudi letos. Za vsestransko razvedrilo in dobro postrežbo bo prav dobro poskrbljeno

Št. Jernej na Dolenjskem. Konjska dirka vozačev in jahačev v Št. Jerneju se bo vršila, kakor običajno vsako leto 29. junija na Petrov dan, ob 15. uri popoldne. Sodelovala bo godba na pihala. Gledalcem bo ta prireditev nudila dovolj užitek in duševnega razvedrila. Lepa šentjernejska ravan in prijetnost kraja pa naj izvabita slehernega prijatelja med nas Dolenjce.

Nenavadna kupčija. Pred dnevi je osješka policija aretirala cigana, ki je vodil s seboj 12-letnega kmečkoga fantiča. Cigan je na policiji izpovedal, da je dečka kupil v selu Sv. Ivanu pri Grevici v Bački. Prodal mu ga je kmet Klem. Kmet mu je potožil, da ima preveč otrok in da se mu godi slabo, zaradi česar je ciganu svojega 12-letnega sina Vendelina dal v zameno za konja. Cigan je na to kupčijo pristal in mu naslednjega jutra izročil konja. Policija je uvedla preiskavo zaradi te nenavadne »kupčije«.

Naši izseljenci v Nemčiji oproščeni plačevanja vizuma. Na prošnjo izseljeniških organizacij v Nemčiji so naši siromašni izseljenci oproščeni plačevanja vizuma za potne liste pri potovanju v domovino.

Hudo neurje na Dolenjskem. Pretekli teden je divjala nad Mokronogom, Višnjo goro, Stično in Št. Vidom pri Stični huda nevihta. Najhujše je bila prizadeta mokronoška dolina, kjer je padala debela toča in napravila kmetske-mu ljudstvu silno škodo. Zlasti so prizadete vasi Sv. Križ, Gorenja vas in Log.

V vinsko klet posestnika M. Mustafe iz Zupčeje vasi je vlomila neznana oseba, ki je odnesla okoli 150 l vina in par drugih malenkosti.

Vsa vas zgorela. Blizu prekmurske vasi Gederovce je ob naši meji zgorela madžarska vas Szombata. Požar je uničil 26 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji.

Nova tovarna kvasa. Z odlokom finančnega ministra se dovoli Bosanski kmetijski in industrijski d. d. v Brčkem zgradba tovarne za kvas v Brčkem, s to omejitvijo, da tovarna ne bo imela pravice izdelovati špirta.

Cigan ugrabili dijaka. V Banjaluki je bil te dni sejem in v okolici mesta se je pojavilo mnogo ciganov. Nekaj ciganov se je pripeljalo v mesto in ugrabili so dijaka II. razreda gimnazije Hambijo Čehića, sina uradnika finančne direkcije. Posadili so ga med svojo šaro na voz in oddirjali iz mesta. V bližnji vasi se je pa fantu posrečilo ciganom uiti, pribežal je domov in moral je takoj v posteljo. Poklicali so zdravnika, ki je pa samo ugotovil, da je fant od strahu onemel.

Agrarna reforma v Slavoniji. Poslovna komisija, ki je zadnje dni delovala v Slavoniji, je predložila ministru za kmetijstvo Juraju Demetroviću poročilo o razdelitvi zemlje. Minister je poročilo sprejel in odredil, da se vsa zemlja, kolikor je imajo slavonski veleposestniki po zakonu o agrarni reformi odveč, stavi na razpolago agrarnim oblastem in razdeli kmetom. Odvzeli bodo 959 juter zemlje dvanajstim slavonskim veleposestnikom, ki pa bodo lahko letošnjo žetev pospravili še sami.

Izvoz dalmatinskih vin. Državna kmetijska vzorna in kontrolna postaja v Splitu je poslala oddelku za rastlinsko proizvodnjo kmetijskega ministristva poročilo o izvozu vina in uvozu galice in žvepla meseca maja t. l. Po tem poročilu se je izvozilo v Italijo in na Češkoslovaško 64.459 litrov vina, uvozilo pa galice iz Italije in Anglije 272.283 kg. Iz Italije se je uvozilo 397.707 kg žvepla.

Divjanje pobesnelega bika. Pred občinsko hišo v Mostaru je zdvijal neki bik. Zbežal je na dvorišče občinske garaže, kjer je prevrnil 4 vozove in dvignil z rogovi v zrak 1000 kg težko občinsko brizgalno, končno pa se je zaletel še v močan betonski steber ter ga zrušil. Med ljudmi je nastala panika. Nihče se ni upal nad bika, da bi ga ukrotil. Na pomoč so bili pozvani policijski organi, ki so žival ustrelili.

Živinski sejmi

Ljubljanski sejem 15. junija. Dagon je bil naslednji (v oklepajih število prodanih glav): 102 (13) konj, 85 (26) volov, 48 (12) krav, 26 (15) telet in 265 (180) prašičkov za rejo. Cene so ostale neizpremenjene, kot so bile na prejšnjem sejmju: voli I. 5-5.50, II. 4-4.50, III. 3-4, krave debele 4-4.50, klobasarice 2-3, teleta 6-7 Din za kilogram žive teže, prašički za rejo 150-200 Din po komadu.

Mariborski sejem 14. junija. Prignanih je bil 23 konj, 12 bikov, 145 volov, 322 krav in 31 telet; skupaj 533 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli (vse 1 kg žive teže) od 4.25 do 5 Din, poldebeli voli 2-3.75, plemenski voli 1.75-3 Din, bikli za klanje 2.25-2.75 Din, glavne krave debele 2-2.35 Din, plemenske krave 2-2.25 Din, krave za klobasarje 1.50-2 Din, molzne krave 2-2.75 Din, breje krave 2-2.75 Din, mlada živina 3-5 Din, teleta 5-6 Din. Prodanih je bilo 274 komadov. — Mesne cene so bile naslednje: Volovsko meso I. vrste 10-12 Din kilogram, II. vrste 608 Din, meso od bikov, krav in telic 4-6 Din kilogram, telečje meso I. vrste 10-12 Din, II. vrste 6-8 Din, svinjsko meso sveže 10-16 Din kilogram.

Sejmi.

27. junija: Dvor, St. Janž, Radeče, Struge, Ponikva, Beltinci.
28. junija: Dokleževje.
29. junija: Gomilnica.
30. junija: Mozelj, Podgorje, Mirna peč, Mala gora, Sv. Mohor, Rakek, Olimlje, Rajhenburg, Sp. Polskava, Žreče, Sv. Bolfenk v Sl. gor.
1. julija: Krško, Ziri, Podčetrtek.
2. julija: Št. Gotard, Srednja vas, Kočevska Reka, Nova Štifta, Petrovče, Tinsko, Sv. Tilj.

Tedenski koledar.

26. junija, nedelja: Vigilij.
27. junija, ponedeljek: Ladislav.
28. junija, torek: Vidov dan.
29. junija, sredo: Peter in Pavel.
30. junija, četrtek: Elizabeta.
1. julij, petek: Teobald.
2. julija, sobota: Obisk M. D.

Drobne vesti

Kmetje so ubili 10 volkov. V okolici Bosanskega Broda in Dervente so se v zadnjem času začele pojavljati cele črede volkov. Med kmeti je ta pojav povzročil veliko vznemirjenje. Volkovi so napravili že mnogo škode. Tako so v okolici Dervente raztrgali nad dvajset ovc. Zadnje dni so kmetje priredili pogon na volkove. Posrečilo se jim je, da so ustrelili deset volkov.

Najvišja rastlina na svetu. V narodnem parku Avstralije, ki leži 20 milj od Sydneya, rase evkaliptus, ki se je povzpел 174 čevljev nad vse rastline svoje vrste, ki dosežajo povprečno višino od 100 do 400 čevljev. Drvo je 17 čevljev višje od Washingtonovega spomenika in dvakrat tako visoko kakor washingtonski Kapitol.

Kose in srpe
z garancijo, izdelane iz najtinejšega švedskega jekla v staroznani tovarni kos in srpov **Kajetan Ahacič v Tržiču**
nudi
„Ekonom“, Ljubljana
Kolodvorska ulica 7

Laneno olje in vse v stroko
Firnež spadajoče
Emaljne in blago kupite dobro,
ostale lake solidno in po zmer-
Oljnaté barve nih cenah
Lanene tropine pri

MEDIĆ-ZANKL
D. Z O. Z.
Tovarneolja, firneža, lakainbarv
LJUBLJANA - MEDVODE - DOMŽALE
Ekspozitura Beograd
Podružnica: Maribor, Novi Sad. Lastnik: Franjo Medić

Bencin motor
STANDARD
za 8 konjskih sil,
eno leto rabljen,
naprodaj pri
Francu LUKANCU
KOMENDA
pri Kamniku

Priznana najboljši
Trboveljski
Portland-
cement
vedno v zalogi pri
„EKONOM“
Ljubljana
Kolodvorska ulica 7

Prepisovanje,
razmnoževanje
ter vse druge pi-
sarniške posle hitro
in zelo poceni izvr-
šuje: **KNEZ,**
Ljubljana, Lončar-
ska steza št. 2

Ni samo mladost
kar lepoti koristi,
ni samo starost
kar lepoti škoduje,

negovanje, redno dnevno negovanje je tisto, kar nas trajno drži lepe, toda negovanje s pripomočki, izdelanimi na medicinski podlagi, ki ne polepšavajo samo trenutno, skrivajoč nedostatke, ampak s takimi, ki prodirajo v kožo in zdravstveno delujejo. Kot takšni so preizkušeni in priznani:

Fellerjeva »Elsa«-mila zdravja in lepote, katera ne samo da prijetno diše in dajejo izdatno peno, temveč tudi koristijo zdravju. Dobe se v 7 vrstah:

Elsa-lilijino mlečno milo,	Elsa-glicerinovo milo,
Elsa-milo iz lilijine kreme,	Elsa-boraksovo milo,
Elsa-rumenjakovo milo,	Elsa-katranovo milo,
	Elsa-milo za britje.

Po pošti za poskus 5 kosov Elsa-mila v poljubni izbiri, brez drugih stroškov 52 Din. Dalje:

Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože, in

Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka franko 40 Din), Elsa-lilijino mleko 13 Din 20, Elsa-Shampoo 3 Din 30. Naroči se v Elsafluid-tovarni Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 344 (Savska banovina).

Najboljše je denar v naprej poslati. kajti povzetje stane 10 Din več.

Benedikt Sattler

Ljubljana-Moste

Pokopališka ulica št. 5, izdeluje raznovrstne kipe, reliefe, portrete

po lastnih ali danih načrtih, popravlja oltarje ter izvršuje vsa v kiparsko stroko spadajoča dela. — Cene zmerne. Za strokovnjaško izdelavo jamči!

POZOR!

Za čiščenje čevljev zahtevajte pri Vašem trgovcu le

„Japan“-kremo.

Na zahtevo vzorec za poskušnjo brezplačno.

Strojno olje in kolomaz po najnižji ceni.

„Japan“ kemični izdelki St. Vid nad Ljubljano

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknena blaga za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

VSAK

zaveden kmet bi moral čitati naš list!

Ure za birmo prodaja najceneje Pakič Ivan Ljubljana Pred Škofijo 15

I. SLANOVIC

splošno ključavničarstvo

Ljubljana
Gajeva ulica 2

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijalno za delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz medenine ali železno ponikljana

OGLASI v „Kmetem listu“ imajo siguren uspeh!

Zahvala.

Ob nenadni, teži in bridki izgubi našega nadvse ljubljenega brata, strica in svaka, gospoda

Robert Kollmanna

veletrgovca, veleposestnika, bivšega gerenta Mestne hranilnice, podpredsednika Mestne hranilnice, bivšega upravnega svetnika raznih ljubljanskih bank, cenzorja Narodne banke, imetelja redov sv. Save III. in IV. razreda itd.

smo prejeli toliko izrazov iskrenega in srčnega sočustvovanja in bilo nam je izkazano toliko ljubeznivosti, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakomur posebej.

Tem potom se zahvaljujemo vsem, ki so v teh težkih urah z nami čutili in nam zvesto stali ob strani, prav pristrčno pa še obitelji Umnikovi na Vrtači, ki je nudila zadnjo pomoč blagemu pokojniku.

Posebno zahvalo izrekamo oč. duhovščini, vsem številnim darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, zastopnikom raznih oblasti, zbornic, korporacij, društev, organizacij, denarnih zavodov, nameščencem in nameščenkam domače tvrčke Kollmann, združenim pevskim zborom »Ljubljanski Zvon«, »Ljubljana« in »Slavec« za v srce segajoče žalno petje pred hišo žalosti, med potjo k večnemu počitku, v kapelici na pokopališču pri Sv. Križu in ob odprti gomili, godbi Sokola »Tabor« za turobne žalostinke, gospodu županu dr. Dinku Pucu in številnim gg. občinskim svetovalcem, vsem njegovim stanovskim kolegom, gg. ljubljanskim in okoliškim trgovcem, zastopniku Narodne banke g. direktorju Gregoriču, zastopnikom Mestne hranilnice s podpredsednikom g. Turkom, upravnim svetnikom in direktorjem g. dr. Černetom ter uradništvu Mestne hranilnice, starešinstvu Sokolskega Saveza in vsem sokolskim društvom za častno spremstvo v svečanem kroju, ljubljanskim in viškim gasilcem, podpredsedniku Narodne galerije g. dr. Lukmanu za pristrčni poslovljni govor ob odprtem grobu, zastopnikom društva »Trgovski dom« s predsednikom g. Jelačinom, zastopnikom »Trgovskega bolniškega in podpornega društva«, zastopnikom Dramskega gledališča, g. direktorju Goliji, dalje zastopnikom »Ciril-Methodove družbe«, »Vincencijevih konferenc«, častitim sestram Marijanišča in Lichtenthurnovega zavetišča ter končno še vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega nepozabnega, preblagega in srčno ljubljenega pokojnika v tako res častnem številu spremili na kraj večnega miru.

Zato izrekamo vsem, prav vsem še enkrat našo ponovno, pristrčno in globoko čutečo zahvalo.

Svečana requiema za blagopokojnim sta se darovala v petek, dne 17. junija 1932, ob 10. uri v stolnici sv. Nikolaja v Ljubljani, v ponedeljek, dne 20. junija 1932, ob pol 10. uri pa v župni cerkvi na Viču.

V Ljubljani, dne 15. junija 1932.

Globoko žalujoča sestra z vsem ostalim sorodstvom.

Pozor, kmetje!

„PENIK“

Trgovina s čevlji domačega izdelka — LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 35

Vam nudi moške čevlje že od Din 115—, golserje od Din 200—, močne belavške od Din 80—, ženske lahke in sportne od Din 75— dalje, otroške čevlje po najnižjih cenah. — Izdeluje tudi po meri. Popravila se sprejemajo.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na malo!

Na veliko!

Ustanovljena 1839

Posojila daje brezobrestno
za odkup dolga
in nakup nepremičnin:

„Zadruga“, Ljubljana.

Poštni predal 307. Iščemo poverjenike!

Za prodajo
predmetov

katere kupi vsakdo, rabimo
povsod **zastopnike.**

Začetniki zaslužijo dnevno po Din 200—. Potniki, ki že potujejo, upokojeanci, brezposelci in vsi, ki radi zaslužijo, naj se javijo s priloženo znamko od 3- Din na: KNEZ, LJUBLJANA, poštni predal 28

ŽENE, nič strahu!
ŽENE, POMOČ

pri motnjah in izostanku mesečnega perila vam v teku ene ure prinese samo »Vigic dr. Heryja.« »Vigic« učinkuje zajamčeno pri vsaki ženi tudi v zastarelih in težkih primerih. Že tisoči žen so ga uporabljali z uspehom in vselej jim je vrnil mir in veselje do življenja. Uspeh zajamčen brez prekinitve poklicnega posla. Zdravju ne škoduje. Samo temu sredstvu se boste lahko zahvalili za svoj mir. Ne hvalimo preko mere; poklonite nam svoje zaupanje, da vam vrnemo mir. Strokovnjaki so ga nazvali edino uteho žene. Pozor! Samo »Vigic dr. Heryja!« — Cena Din 70—, močnejši Din 130—, posebno močan za zastarele motnje in krepak telesni ustroj Din 200— in 250—. Uspeh zajamčen, sicer se znesek vrne! Na tisoče zahval za gotov in hitro uspeh. Sredstvo ne odreče niti v najtežjih primerih, deluje naravnost čudežno. Diskretno po pošti za vnaprej poslani znesek (v dopise) ga razpošilja samo:

Strokovni ordinačni laboratorij »Aide-Havelka«, Praga-Vinogradi, Slezska 116 - odd. K.
Poštni predal 28, Češkoslovaška.
Strokovni sveti brezplačno!

Dober tek

Vam želimo, torej ako Vam želodec ne bi bil v redu, ako prebava ne bi bila takšna, kakršna bi morala biti, ko čutite, da Vas napenja v želodec, tedaj... nekoliko »Elsa« pilul in malo »Elsa« švedskih kapljic! To pomaga, izborna prija in Vi se hitro zopet dobro počutite!

Danes vé že vsakdo, da je zdravje vsega telesa, življenjska in delovna sposobnost odvisna od zdravja prebavnih organov, želodeca in črevesa. Večkratni nastopi glavobola, pomanjkanja teka, riganja, mrzenja do jedi, večnega nerazpoloženja in zlasti neredna stolica, to vse so znaki zrahljanega zdravja prebavnih organov.

»Elsa« švedska tinktura (švedske kapljice) s svojim finim aromatičnim okusom izredno ugodno deluje na želodec, na tek in prebavo. 2 stekl. Din 50—, 4 stekl. Din 92—.

Fellerjeve odvajajoče »Elsa« pilule zanesljivo in hitro delujejo pa povsem rahlo, ne dražijo črevesa in omogočujejo lahko stolico. 6 škatlic Din 30—, 12 škatlic Din 50—. Vse z omotom in poštino vred dobavi lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 344 (Savska banovina).

Odobreno po ministrstvu za soc. politiko in narodno zdravje. Sp. št. 509 z dne 24. III. 1932.

Polnomastni,
polmastni in
trapistovski

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah

EKONOM LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 7

KMETOVALEC

Bata

Z vsemi silami se trudimo, da ti pomagamo pri Tvojem težkem vsakdanjem delu. - Za vsakega člana Tvoje družine, za vsako delo in vsako vreme imamo v vseh naših prodajalnah odgovarjajočo obutev. Vedno je potrebno, poleti in pozimi, da si dobro obuti, da bi lahko z manjšim trudom dokončeval svoje delo. Pridi v našo prodajalno s svojo družino, prijateljsko Te sprejmemo in postrežemo z dobro in ceneno obutvijo.

Čistite svoje čevlje z našo kremo, 1 škafila Din 4.-.

49.-

Vrsta 2451-05

Za Vaše ljubljence k poletni oblecki ti beli platneni polčevlji z usnjatim podplatom in peto.

49.-

Vrsta 4435-37

Zenski platneni čevlji v sivi barvi in z prožnim gumijastim podplatom. Praktični za vsakdanjo nošnjo. Otroški Din 39.-.

99.-

Vrsta 2927-15

Okusni moški polčevlji iz rujavega telečjega boksa z močnim usnjatim podplatom. Udobna oblika daje čevljem posebno eleganco.

39.-

Vel. 19-26

Vrsta 4441-05

Za deklice: Zračni in lahki platneni polčevlji okusne oblike, z gumijastim podplatom in peto.

69.-

Vrsta 2145-09

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivega platna z zaponko in prožnim gumijastim podplatom. Za malo denarja veliko zadovoljstva.

99.-

Vrsta 0167-00

Čizme iz močnega masnega usnja, gumijastim podplatom in peto. Za dober material jamčimo. Za delo na polju in za vsaki štrpaci.

39.-

Vel. 22-26

Vrsta 2941-00

Sandali ne žulijo niti nog niti žepa. Otroški št. 22-26 Din 39.-, št. 27-34 Din 49.-, ženski št. 35-38 Din 59.-, moški št. 39-46 Din 69.-.

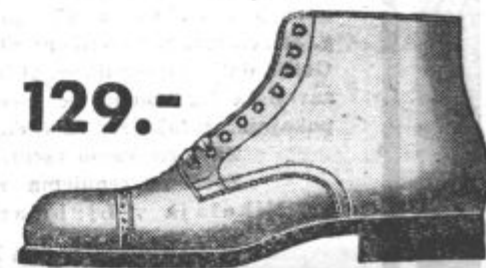
79.-

Vrsta 3945-03

Za gospodinjic: Za vsakdanjo uporabo praktičen, močan in udoben čevlji iz boksa, ki ne žuli niti nog niti žepa.

129.-

Vrsta 3967-22

Udoben čevlji široke oblike in močnega boksa z usnjatim podplatom, kovani ali z gumijastim podplatom za isto ceno.

49.-

Vrsta 4438-00

Platneni polčevlji v sivi ali rujavi barvi z gumijastim podplatom. Udobni in lahki. V toplih dnevih neobhodno potrebni.

79.-

Vrsta 3925-03

Za gospodinjic: Praktični polčevlji iz črnega boksa in z vzdržljivim podplatom. Udobni in poceni. Gospodinjic ko gre na trg in delo.

199.-

Vrsta 9637-21

Moški polčevlji v črni ali rujavi barvi z močnim in vzdržljivim usnjatim podplatom. Eleganten in soliden čevlji za vsak dan.

Pri nas dobite tudi cenene nogavice:
Moške Din 5.-, otroške Din 7.-, ženske Din 19.-

Kmetijski hranilni in posojilni dom

v Ljubljani
Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Račun pošt. hranil. št. 14.257

Brzjavljivi: „KMETSKI DOM“

Telefon števil. 28-47

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5 1/2% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rento. Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev // Rezerve nad 900.000 dinarjev. Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na vključbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredit v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8-12 1/2, in od 3-4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12 1/2. Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3.